

Dokumentation från digitala konferensen

Fokus funktionshinder
forskning – utveckling – kompetens
i Stockholms län 2024

Tema:
**Hälsa för personer med funktionsnedsättning
fysiskt, psykiskt och socialt**

12 mars 2024, Kl 13.30 – 15.00. Ca 90 deltagare.

INNEHÅLL

- sid 3** **Introduktion och information om olika aspekter av hälsa och vård och vad man vet om hälsoläget för personer med funktionsnedsättning i länet**
Tatja Hirvikoski, forskning- och utvecklingschef, Habilitering och hälsa, Region Stockholm
- sid 13** **Digitalt innanförskap ger hälsovinster**
Rapport från brukarorganisationerna med konkreta förslag för ökat innanförskap. *Funktionsrätt Stockholm , Karin Aronsson*
- sid 20** **Fritid för bättre hälsa**
Ökad delaktighet och nytt idrottspolitiskt program Sigtuna kommun. Ett lärande exempel på hälsofrämjande insatser.
Länsstyrelsen, Kitimbwa Sabuni och Sigtuna kommun, Malin Berndt, Samordnare för fritid för personer med funktionsnedsättning
- sid 30** **”Det blev som institution igen, det blev vi och dom”**
En studie om personer med IF under Covid-19. *Erica Spång, FoU Nordost och Lisa Palmqvist, universitetslektor vid Göteborgs Universitet*
- sid 44** **Förebygg ohälsosamma levnadsvanor : Lev!**
Ett utvecklingsarbete för att både förebygga och behandla ohälsosamma levnadsvanor. Ett material framtaget för vuxna personer med funktionsnedsättning. *Habilitering & Hälsa, FoUU, Douglas Sjöwall*
- sid 55** **Universellt utformad tillgänglighet på Ungdomsmottagningarna**
Ökad tillgänglighet för alla oavsett individuella behov genom enkla åtgärder, tillgänglighet bortom fysiska aspekter. I samarbete med Habilitering och hälsa för att förstå och implementera bästa praxis. *Ungdomsmottagningar i Region Stockholm, Margareta (Meta) Hagwall Stillerud, Leg. Barnmorska och Projektledare för Ung Funk*
- sid 61** **Kompetens i LSS-bostad om psykisk ohälsa**
Finns kompetens att ge adekvat bemötande och stöd till personer med personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism med samtidig psykisk ohälsa? *Forum Carpe, Ingela Nilsson, projektledare*
- sid 70** **Nytt regionalt samråd: Hälsa för personer med funktionsnedsättning**
Livsloppsperspektiv och prioriterade utvecklingsfrågor för Region Stockholm och länets kommuner.
Storsthlm, Malin Carlson, processledare för funktionshinderfrågor
- Sid 73** **Jämlik vård fokus kognitiv sjukdom/ demens.**
Nya tag i länet för bättre samverkan i stödet till yngre personer som får demenssjukdom både med och utan tidigare funktionsnedsättning.
FOU nu, Elisabeth Lauritzen processledare

Hälsa hos personer med funktionsnedsättning

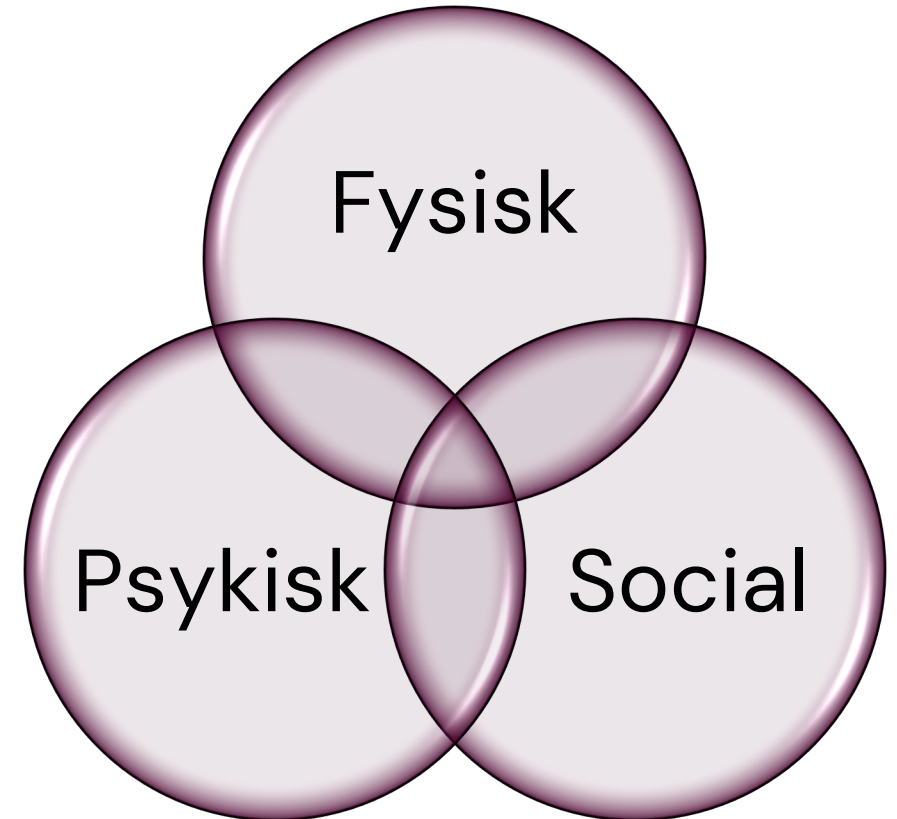
Tatja Hirvikoski

Docent vid KIND, KI

Chef för FoUU vid Habilitering&Hälsa,
Stockholm

Hälsa hos personer med funktionsnedsättning – detta kommer jag att prata om

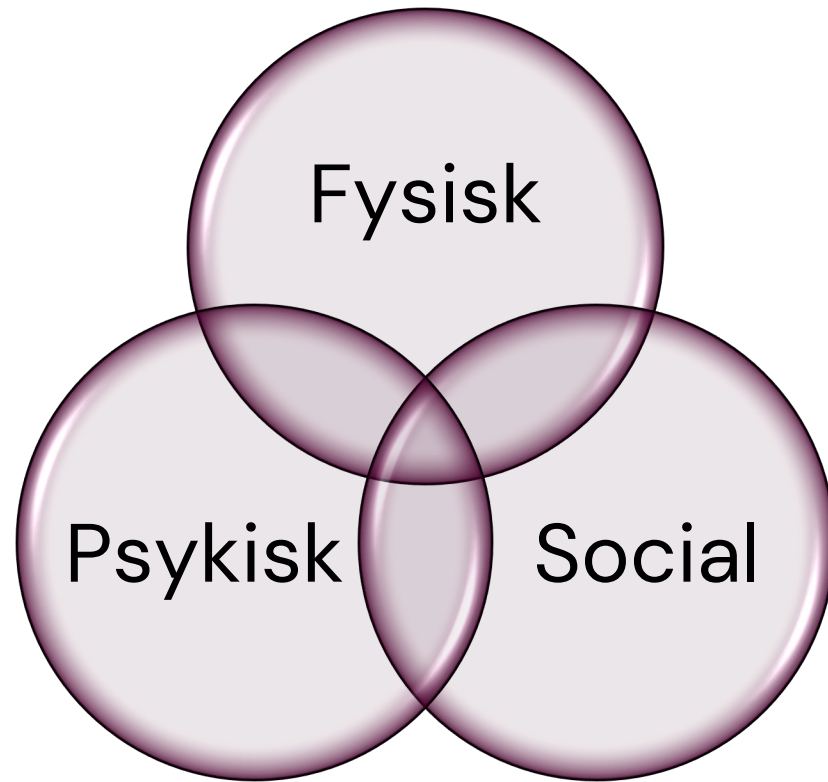
1. De tre domänerna av hälsa enligt WHO
2. Varför är det viktigt?
Exempel på hälsoutmaningar
3. Ett kontinuerligt preventivt och hälsofrämjande arbete – allas ansvar

FN konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 25

- rätt att åtnjuta bästa möjliga hälsa
- samma utbud, kvalitet och standard
- erbjuda sådan hälsoservice som personer med funktionsnedsättning **behöver särskilt på grund av deras funktionsnedsättning**
 - inklusive tidig upptäckt och ändamålsenliga insatser
 - förebygga och begränsa vidare funktionsnedsättning

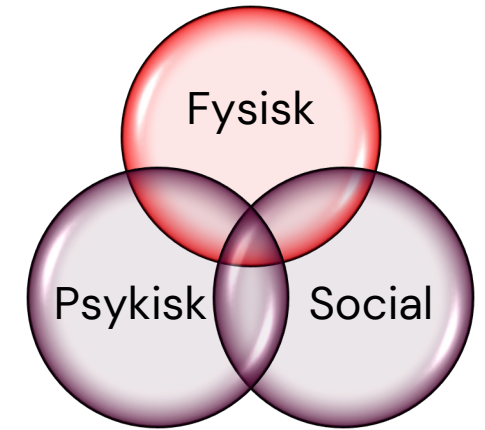
WHO's definition av hälsa

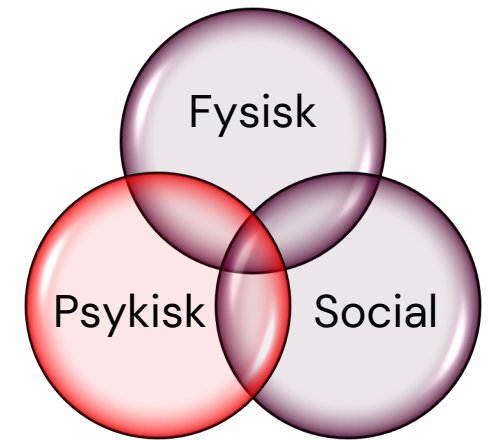
- Ett tillstånd av fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande, inte endast frånvaro av sjukdom
- De tre domänerna överlappar och påverkar varandra

Exempel på svenska studier som jämför med referenspersoner av samma kön

- Intellektuell funktionsnedsättning (IF), unga vuxna
 - Fortsatta hälsoutmaningar
 - Risk för tidig mortalitet
 - Män med IF 2 ggr högre risk
 - Kvinnor med IF 6 ggr högre risk
- Autism utan IF
 - Risk för tidig mortalitet: mer än 2 ggr högre risk
- **Många dödsorsaker som är förebyggbara eller behandlingsbara**

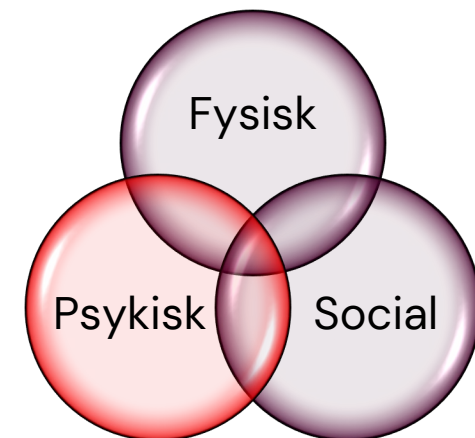
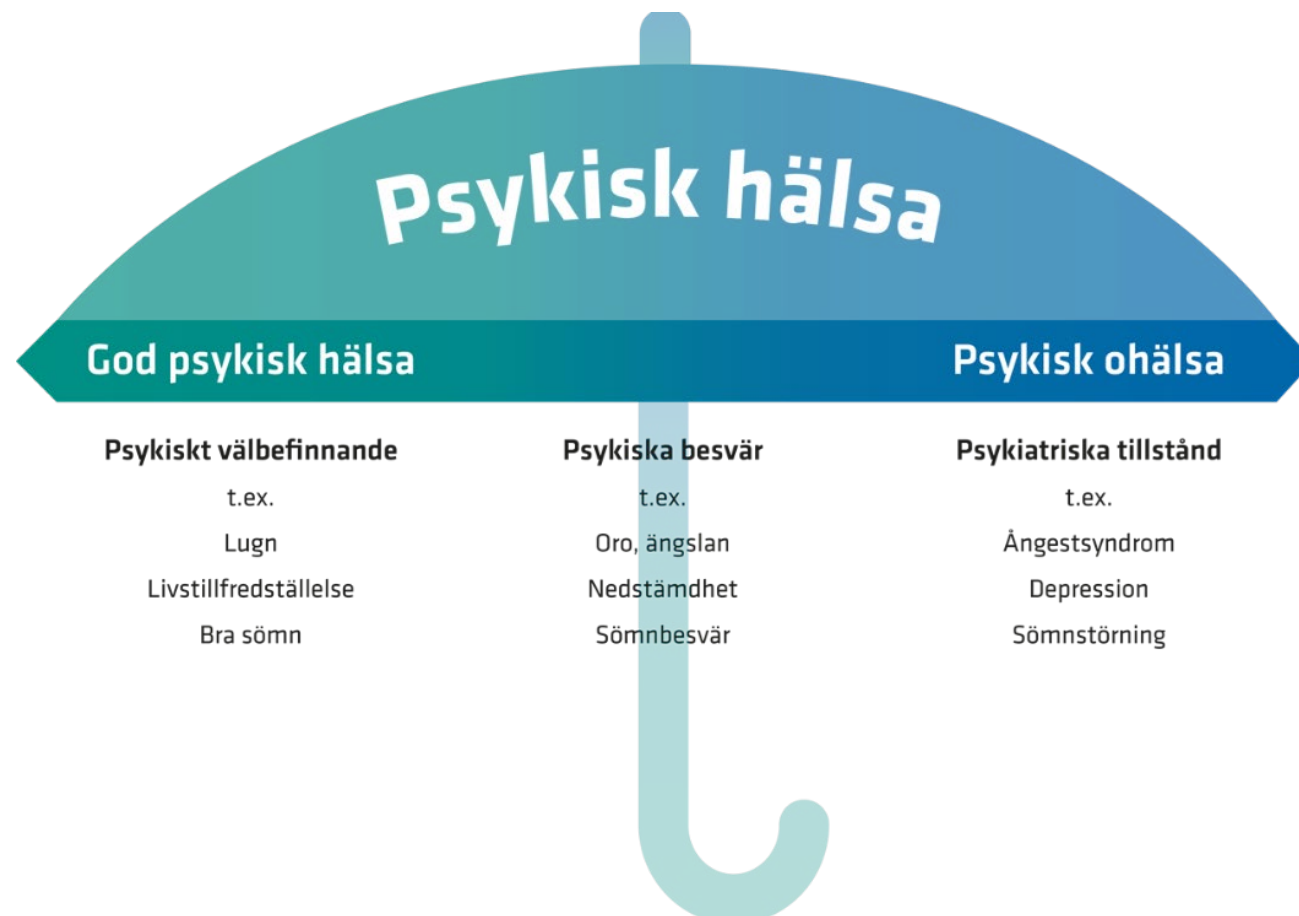

Exempel: personer med autism

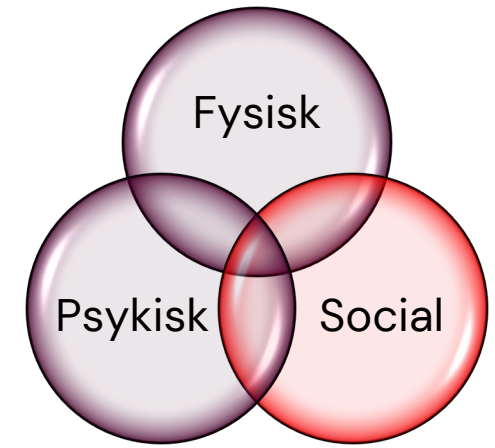
- Svår psykisk ohälsa hos hälften av barn med autism, och hos ca **90%** av autistiska personer under livstid
- Kraftigt förhöjd risk för suicidnära beteenden hos autistiska personer utan IF
 - som grupp, 10 ggr högre suicidrisk

När kan man arbeta hälsofrämjande?

Exempel: personer med intellektuell funktionsnedsättning

- Ca 25% utanför arbete, studier eller daglig verksamhet efter anpassad gymnasieskola*
- Utan samhörighet till grupper, utanför gemenskap
- Effekterna spiller över till många livsområden
- ...och till anhöriga som samordnar och oroar sig.

*Renee Luthras avhandling (2020)

Sammanfattningsvis

- Fortsatta hälsoutmaningar i fysisk, psykisk och social hälsa
- Rätten till hälsa och tillgång till vård är inte jämlik
- Överrisk för ohälsa och även förtida död; en stor del potentiellt möjligt att förebygga och/eller behandla
- Vi kan arbeta preventivt och hälsofrämjande tidigt i processen eller när ohälsa redan uppstått
- Anhörigas situation behöver uppmärksammas och samarbete förbättras

Tack för din
uppmärksamhet och
ditt engagemang!

tatja.hirvikoski@regionstockholm.se

Digitalt innanförskap ger hälsovinster!

Funktionsrätt Stockholms län

- Ett intressepolitiskt samarbetsorgan
- 46 medlemsföreningar
- Cirka 70 000 medlemmar
- Vår vision - ett samhälle för alla!
- Temaår 2023 – hälsan i centrum

Digitalt utanförskap - bakgrund

- Utvecklingen av digitala tjänster har gått fort
- 1 miljon i digitalt utanförskap 2021
- Ungefär 20% har en funktionsnedsättning
- Olika förutsättningar och möjligheter

Digitalt utanförskap – material

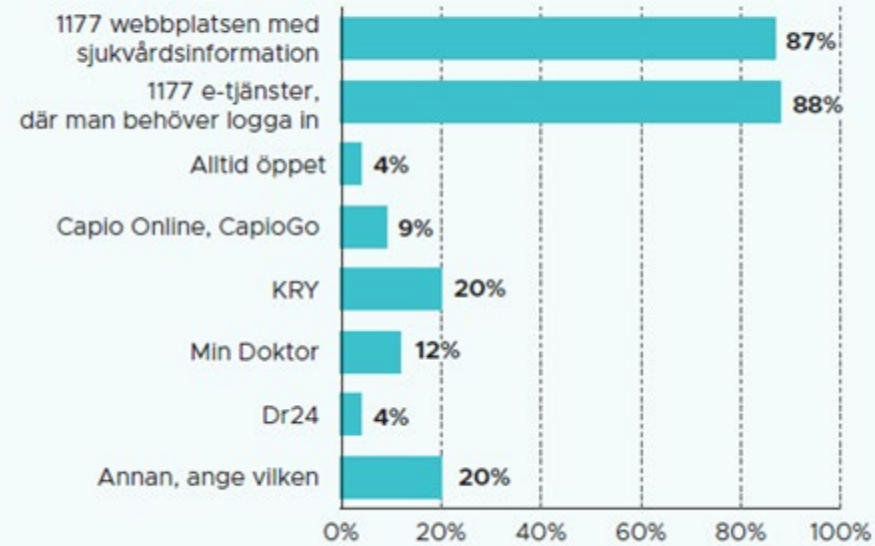
- Svenskarna med funktionsnedsättning och internet 2021
- 304 st bor i Stockholms län
- Kontrollgrupp
- 7 djupintervjuer

E-hälsotjänster

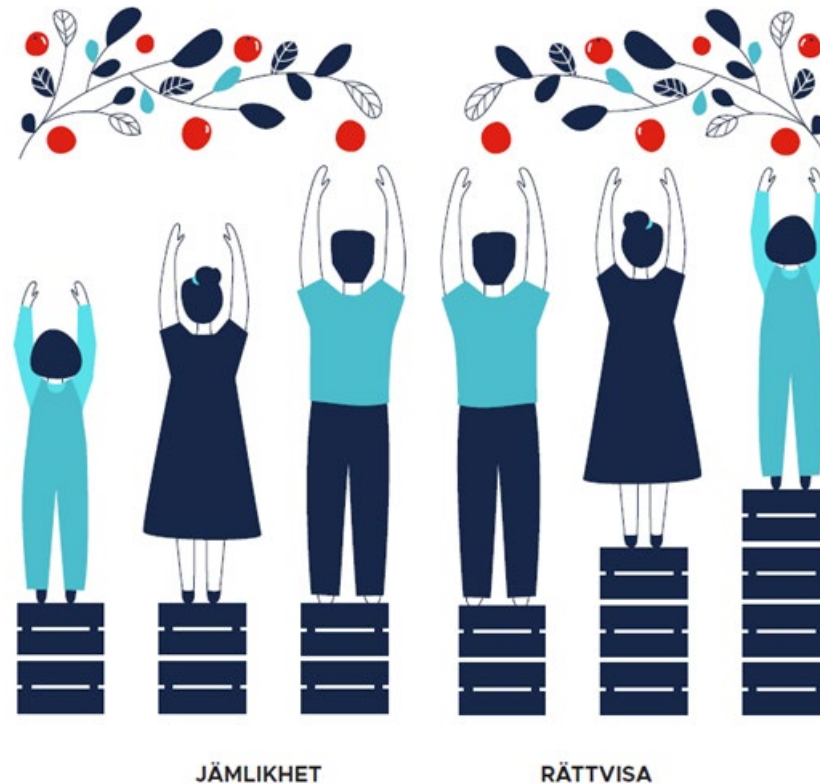
Diagram 4. Vilka av dessa e-hälsotjänster har du använt?

Angivet i procent

Digitalt innanförskap

- 7 förslag
 - Universell utformning
 - Ställ krav på tillgänglighet
 - Testmiljöer
- Självständighet
- Delaktighet
- Gör rättvist, gör olikt!

Tack för att ni har lyssnat!

Karin Aronsson, intressepolitisk handläggare

karin.aronsson@funktionsrattstockholmslan.se

08-693 03 41

Länk till rapporten:

https://funktionsrattstockholmslan.se/wp-content/uploads/2023/12/Fran-digitalt-utanforskap-till-digitalt-innanforskap_digital.pdf

Länsstyrelsen i Stockholm

- Länsstyrelserna har i uppdrag från regeringen att tillsammans med Myndigheteten för delaktighet (MFD) verka för att den nationella funktionshinderpolitiken får genomslag i kommuner och regioner.
- Målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.
- #DelaktighetsBoosten är ett stöd som syftar till att stötta och stärka kommunernas och regionens funktionshinderpolitiska arbete. Länets kommuner och regionen kan ansöka om stödet hos Länsstyrelsen.

Kitimbwa Sabuni är utvecklingsledare på Länsstyrelsen i Stockholm med ansvar för funktionsrättsfrågor
kitimbwa.sabuni@lansstyrelsen.se

Fritid för personer med funktionsnedsättning i Sigtuna kommun

Samordnare för fritid för personer med funktionsnedsättning, alla åldrar

Utredning av vård- och omsorgsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen resulterade i en samordnartjänst.

Samordnaren är placerad på kultur- och fritidsförvaltningens fritidsenhet. Uppdraget fick namnet Sigtuna Funkis.

Sigtuna Funkis ingår i arbetsgruppen Tillgänglig fritid tillsammans med Fritidsbanken (utlåning av sportprylar) och Brobygget (öppen verksamhet för barn och ungdomar).

Sigtuna Funkis genomförde 133 aktivitetstillfällen för 1500 deltagare under 2023.

Idrottspolitiskt program

- Klart i december 2024.
- Beslut av idrottspolitiska programmet tas i fullmäktige eller kommunstyrelse.
- Flera förvaltningar med i framtagandet av programmet.

Delaktighetsboosten

- Intervjuade ett tiotal nyckelpersoner i kommunen.
- Rapport

Helhetssyn på motion, rörelse och idrott.

För att främja ett jämlikt deltagande behöver kommunen satsa på dem som riskerar att inte kunna ta sig till och från en aktivitet, eller inte kunna delta på grund av kostnader.

Ju lägre trösklar, desto större möjligheter för fler att prova på och delta.

Delaktighetsboosten – Workshop med olika förvaltningar

- Samarbete mellan förvaltningar är viktigt
- Tid och struktur behövs – politisk prioritet
- Samarbete kring samhällsbyggnadsfrågor
- Informationskanaler internt
- Prioritera och inspirera till rörelse inom vård och omsorg
- Personer med funktionsnedsättning prioriterad målgrupp

Enkätundersökning om fysisk aktivitet i anpassad skola, grundskola och gymnasium

Jag gör en aktivitet i en idrottsförening eller fritidsgård/mötesplats eller kulturskola/kulturförening

Aldrig eller någon gång i månaden

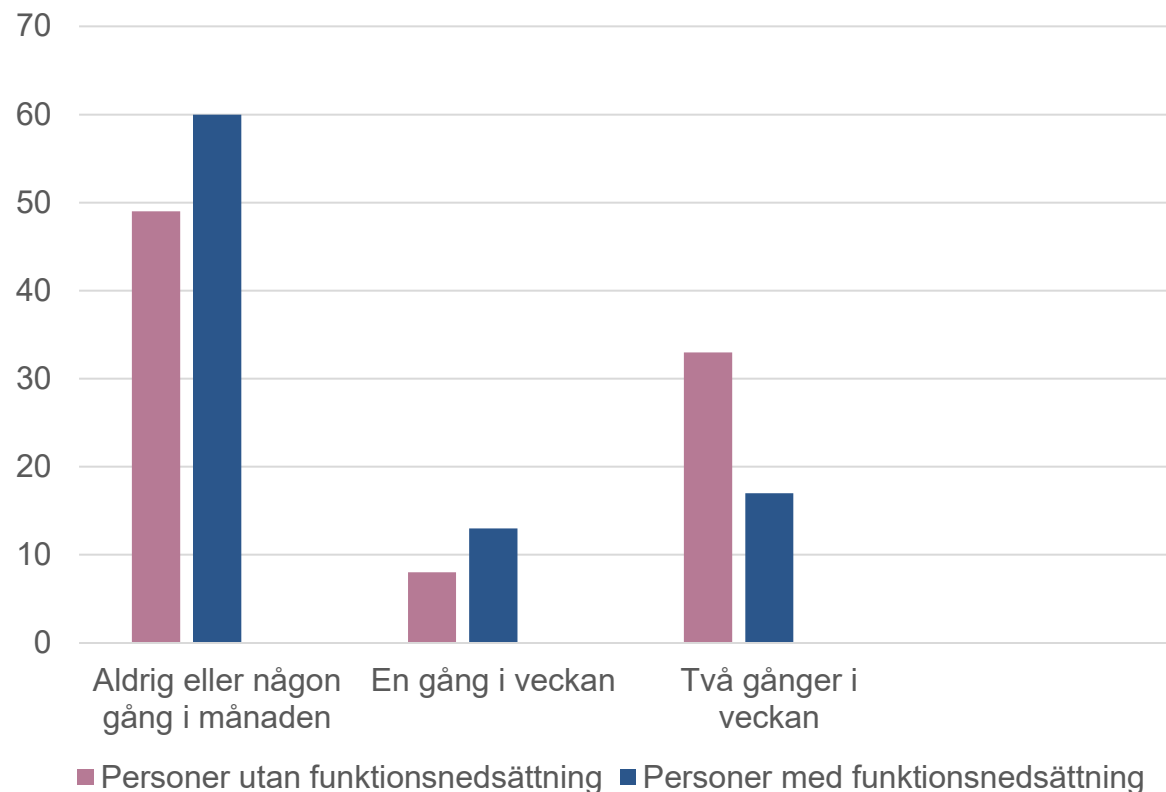
49 procent – elever utan funktionsnedsättning
60 procent – elever med funktionsnedsättning

En gång i veckan

8 procent – elever utan funktionsnedsättning
13 procent – elever med funktionsnedsättning

Två gånger i veckan eller mer

33 procent – elever utan funktionsnedsättning
17 procent – elever med funktionsnedsättning

Jag rör på mig så jag blir svettig på fritiden

Aldrig eller någon gång i månaden

21 procent – elever utan funktionsnedsättning
43 procent – elever med funktionsnedsättning

En gång i veckan

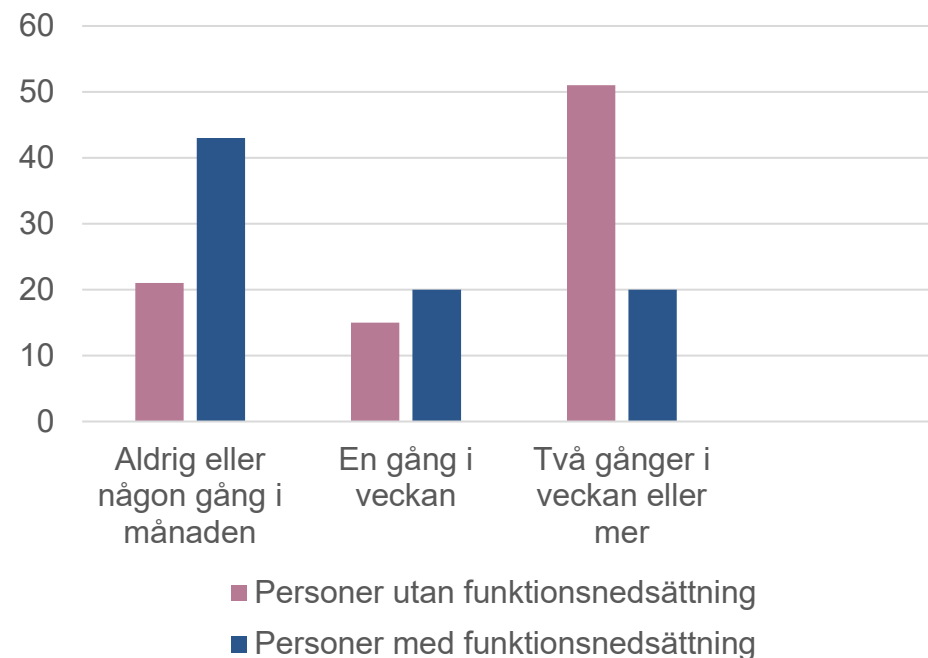
15 procent – elever utan funktionsnedsättning
20 procent – elever med funktionsnedsättning

Två gånger i veckan eller mer

51 procent – elever utan funktionsnedsättning
20 procent – elever med funktionsnedsättning

Fysiskt inaktiva – 49 procent jämfört med 80 procent

(Enligt Folkhälsomyndighetens definition på fysisk aktivitet som är att röra på sig så att man blir svettig minst två gånger i veckan.)

Funkisfestivalen – gott exempel på internt samarbete

<https://www.youtube.com/watch?v=5oIP5Qz2CV0&t=7531s> 2,22,15 in i filmen

Samordnare för fritid för personer med funktionsnedsättning

Kontakt: Malin Bernt, malin.bernt@sigtuna.se, 08-591 269 62

Forsknings- och utvecklingsenhet

Kommunerna Danderyd, Lidingö, Norrtälje, Täby, Vaxholm och Österåker i nordöstra Stockholms län samt Region Stockholm

Alla verksamhetsområden inom socialtjänst, vård och omsorg

Uppdrag

- Vara en brygga mellan forskning och praktik
- Stödja utveckling mot kunskapsbaserad praktik
- Erbjuda arenor för samverkan

Aktuellt arbete FoU Nordost

Fokusområden

- **Digitalisering:** ex. projekt kring digital delaktighet
- **Samverkan:** ex. projekt kring samverkan med fokus på förebyggande stöd och insatser hos äldre samt projekt och processtöd för utveckling av samverkan mellan olika aktörer/verksamheter

Generella verksamhetsöverskridande insatser, exempelvis

- Metodstöd i implementering
- Metodstöd i individbaserad systematisk uppföljning

Läs mer

[FoU Nordost | Vad gör FoU Nordost 2024?](#)

Kontakt

Erica Spång, processledare

Erica.spang@founordost.se

www.founordost.se

Följ oss gärna på [Facebook](#) och [LinkedIn](#)

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

För kunskapsbaserad utveckling
inom socialtjänst, vård och omsorg

"Nej, det fick vi inte"

Delaktighet i beslutsfattande för personer med IF kring LSS-insatser under pandemin

LISA PALMQVIST, UNIVERSITETSLEKTOR

Covid 19 pandemin

- Stora konsekvenser på LSS insatserna för personer med intellektuell funktionsnedsättning
 - Periodvis stängda dagliga verksamheter
 - Överflyttning till digitala aktiviteter
 - "Besöksförbud" på LSS-boenden

Varför gjorde vi studien?

För att beskriva upplevelser och uppfattningar hos personer med intellektuell funktionsnedsättning kring deras deltagande och engagemang i sina LSS insatser under de exceptionella tiderna som COVID-19 innebar i Sverige.

© Nukamari, Flickr

Hur gjorde vi?

- 24 deltagare med lindrig till måttlig intellektuell funktionsnedsättning från fyra kommuner i Sverige.
- Uppdelade i fem fokusgrupper.
- Medelålder 42,4 år (26-62 år)
- 15 män och 9 kvinnor
- Alla hade LSS-insatser, antingen i sina hem eller vid daglig verksamhet, och alla utom två hade båda.

Hur gjorde vi? - gruppintervjuer

Tidslinje COVID -19 Sverige 2020

Vår

Mars:
COVID-19
pandemi

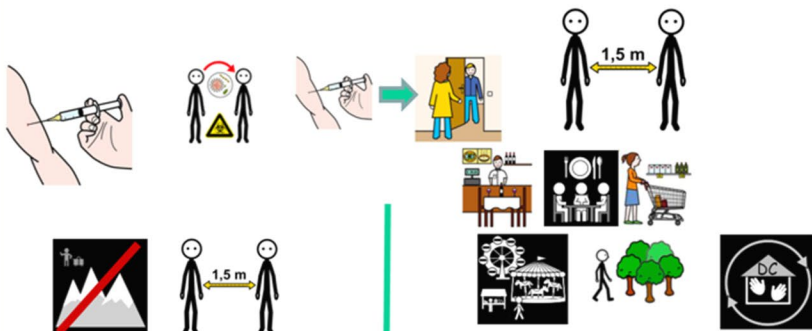
Personer över 70
ska stanna
hemma

April/Maj:
Besöksförb
boende

Många arb
och studer
hemma

Framtagen av Kristin Alfredsson Ågren, Linköpings universitet
Källa: Folkhälsomyndigheten; När hände vad under covid-19-pandemin?

Tidslinje COVID -19 Sverige 2021

Vår

Januari:
De första
vaccineras

Februari:
Fortsatta
nedstängningar

Mars:
Man får vara
få personer
på samma
ställe

Smitt-
spridning
fortsätter

Vaccination

April/Maj:
Vaccinerade
får träffa
andra inne

Juni/Juli/Aug:
Minskad smitta –
hålla avstånd

Får träffa fler men
helst ute
Restauranger och
affärer öppnar upp

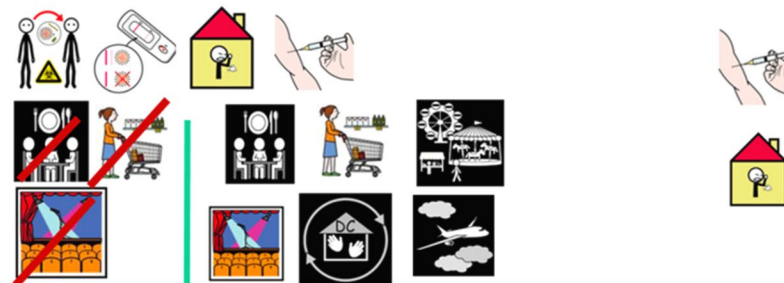
Aug: smittspridning
ökar

September:
Normalläge ?

Viktigt vaccin,
extra om
nedsatt
immunförsvar

Framtagen av Kristin Alfredsson Ågren, Linköpings universitet för projektet Personer med IF och insatser under COVID-19-pandemin.
Källa: Folkhälsomyndigheten; När hände vad under covid-19-pandemin? Källa bilder: bildstod.se

Tidslinje COVID -19 Sverige 2022

Vår

Januari:
Ökad smitta

Stänger ner
restaurang,
konsert, jobba
hemifrån

Hemmatester

Februari:
Påfyllnads-
doser vaccin
viktigt

Öppnar upp
igen

Mars:
Minskad
smittspridning

Minskat antal
sjuka i
COVID

Sommar

April/Maj:
COVID ej
samhällsfarlig
sjukdom

Påfyllnadsdos
vaccin viktigt

Höst

September:
Viktigt med
påfyllnad
vaccin

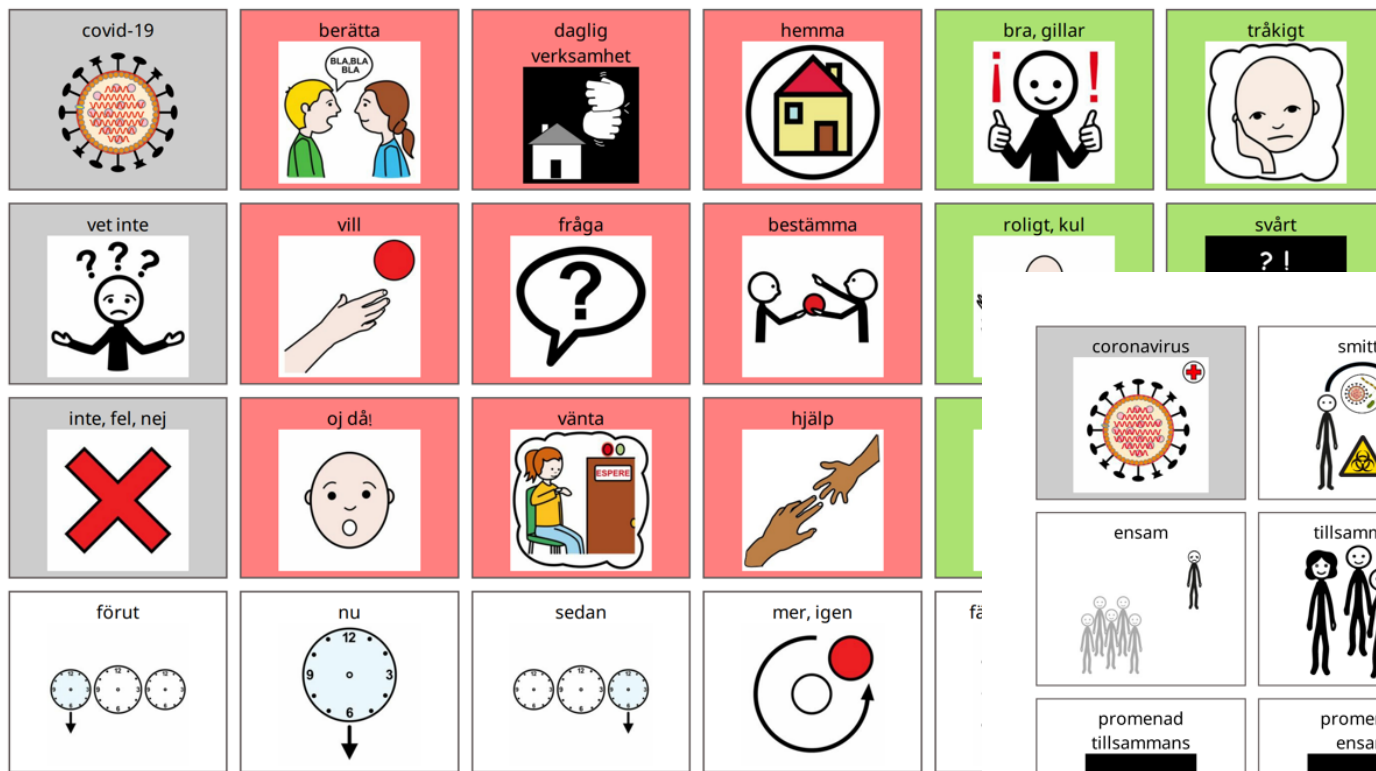
Stanna
hemma om
symtom

Vinter

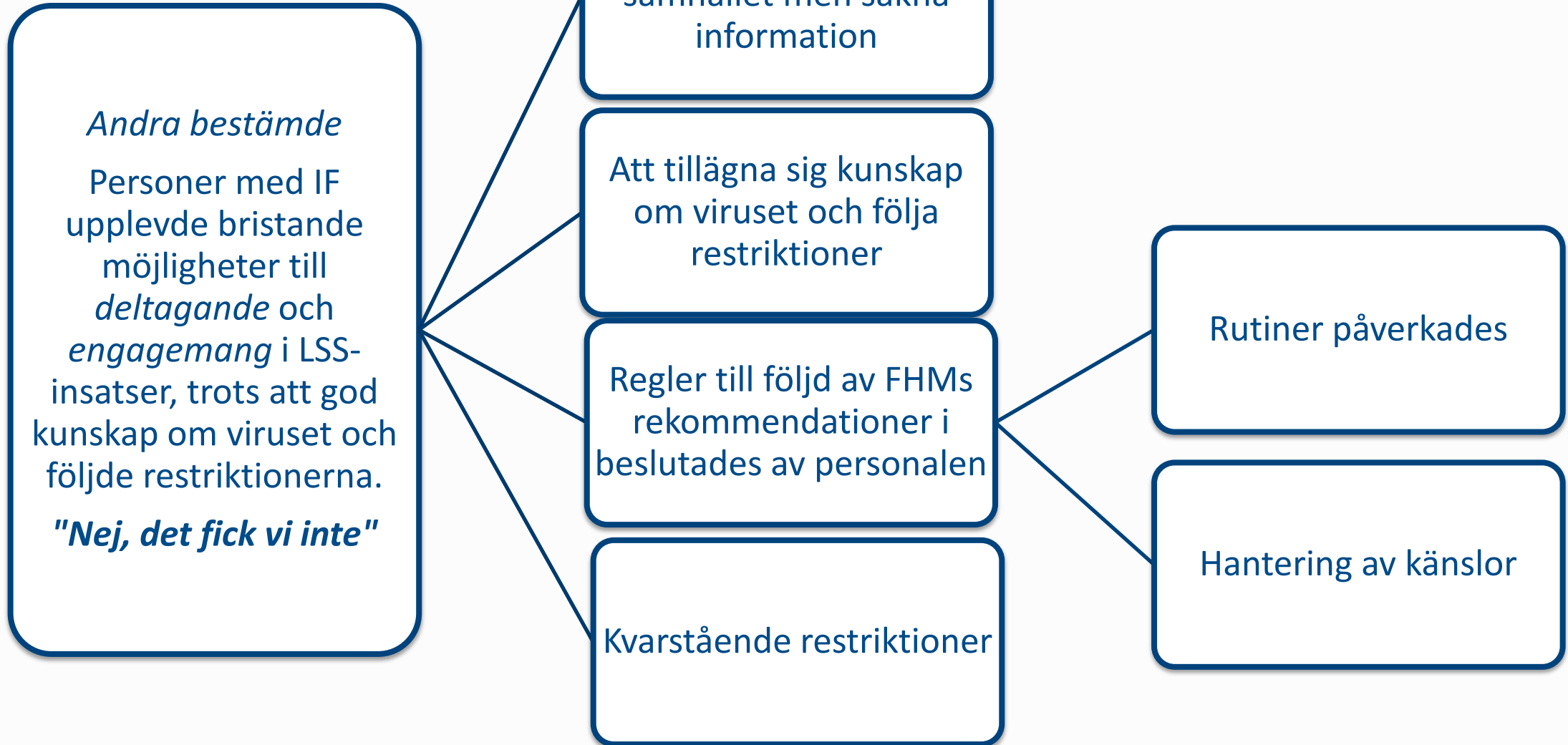
Framtagen av Kristin Alfredsson Ågren, Linköpings universitet för projektet Personer med IF och insatser under COVID-19-pandemin.
Källa: Folkhälsomyndigheten; När hände vad under covid-19-pandemin? Källa bilder: bildstod.se

Hur gjorde vi? - gruppintervjuer

Samtal om Covid-19

Preliminära resultat

Slutsatser

- *”Nej, det fick vi inte”* – restriktioner som beslutades på verksamhetsnivå uppfattades som regler inte gick att påverka
- Stor medvetenhet och kunskap om viruset och underlag för restriktioner och skyddsutrustning hos personer med intellektuell funktionsnedsättning
- Upplevd brist på möjligheter att delta i vardagslivsförändringar framkommer.

Lärdomar av intervjuerna

- Viktigt att involvera personer med intellektuella funktionsnedsättningar i förändringar
- Bidra med alternativa lösningar och förslag för att underlätta nödvändiga åtgärder.
- Kan genomföras genom att välja mellan två alternativ eller genom att fråga om möjliga lösningar för specifika utmaningar i en given kontext.

Vill du veta mer?

Anmäl dig redan nu till det digitala seminariet:

Personer med intellektuell funktionsnedsättning och uppfattning av delaktighet i LSS-insatser under COVID-19-pandemin

När?

Den 26 april kl. 13-16 via Teamslänk.

[Klicka här för att komma direkt till anmälan!](#)

Forskare

Göteborgs universitet

- Lisa Palmqvist
- Pia Käcker

Linköpings Universitet

- Kristin Alfredsson Ågren
- Helene Lidström
- Henrik Danielsson

Samverkansgrupp

- Sara Ahrén, FoU Nordost
- Eva Borgström, Riksförbundet FUB
- Anna Thomsson, SKR
- Eva Flygare Wallén, KI samt Östersunds kommun
- Kennerth Björn, ordförande FUB Växjö
- Ulrika Toresten, Region Uppsala
- Stephanie Mankio, Täby kommun
- Therese Siölin och Anna Hofer, Märsta kommun

Habilitering & Hälsa
REGION STOCKHOLM

Lev

för hälsosamma levnadsvanor

**Douglas Sjöwall Docent vid Karolinska Institutet
FoUU-koordinator Habilitering & Hälsa, Region Stockholm**

Vårt uppdrag

1. Råd, stöd och behandling* till barn och vuxna med omfattande och varaktig funktionsnedsättning som behöver insatser från ett specialiserat habiliteringsteam.
2. Stöd till anhöriga för det egna måendet
3. Information och rådgivning om funktionsnedsättningar och samhällets stöd

*Behandling av svårigheter på grund av funktionsnedsättningen, inte somatisk eller psykiatrisk samsjuklighet.

Vår målsättning

- a) förbättra funktion och underlätta tillvaron
- b) öka självständighet och delaktighet i samhällslivet
- c) förebygga somatisk och psykisk ohälsa

**Insatser
i grupp**

Individuellt

Webb

**700
medarbetare**

**30 000
patienter**

**200 000
besök/år**

för hälsosamma levnadsvanor

Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor

Stöd för styrning och ledning

Socialstyrelsen

Nationellt vårdprogram vid ohälsosamma levnadsvanor – prevention och behandling

Nationellt programområde för levnadsvanor

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård
SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Vad saknas?

Metoder som kan:

- adressera flera olika levnadsvanor
- fungera för flera olika funktionsnedsättningar
- användas av olika hälso- och sjukvårdspersonal.

Intresseorganisationer som medverkat önskar:

Långsiktigt stöd

“-Inte en till broschyr”

Bättre samarbete mellan aktörer

Närverket runt deltagaren

Att komma i kontakt med andra

Inte skuldbelägga, hopp!

Studie med 1000 personer med funktionsnedsättning:

I vilken utsträckning får du stöd från hälso- och sjukvård för levnadsvanor?

Deltagare med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning:

Vad hindrar dig från att leva hälsosamt?

Pengar

Energi

Motivation

Ångest

Tid

Planering

Depression

Detta har vi utvecklat:

Lev - För hälsosammare levnadsvanor: teoretisk bakgrund

EN TRANSDIAGNOSTISK INSATS FÖR VUXNA MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING
HABILITERING & HÄLSA, REGION STOCKHOLM

Teoretisk manual

Lev - För hälsosammare levnadsvanor: praktiskt genomförande

EN TRANSDIAGNOSTISK INSATS FÖR VUXNA MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING
HABILITERING & HÄLSA, REGION STOCKHOLM

Behandlarmanual

Kost

Är det okej att jag frågar om dina matvanor? Alla frågor handlar om hur det varit den senaste månaden.

Hur ofta äter du grönsaker och/eller rotfrukter (färska, frysta eller tillagade)?

☐ En gång i veckan eller mer sällan	0 poäng
☐ Några gånger i veckan	1 poäng
☐ En gång per dag	2 poäng
☐ Två gånger per dag eller oftare	3 poäng

Hur ofta äter du frukt och/eller bär (färska, frysta, konserverade, etc.)?

☐ En gång i veckan eller mer sällan	0 poäng
☐ Några gånger i veckan	1 poäng
☐ En gång per dag	2 poäng
☐ Två gånger per dag eller oftare	3 poäng

Hur ofta äter du fisk eller skaldjur som huvudrätt, i sallad eller som pålägg? Om du är vegan/vegetarian kan du byta ut fisk och skaldjur mot vegetabiliska alternativ (exempelvis sojabaserade produkter, nötter, avokado, bönor/linsor).

☐ Några gånger i månaden eller mer sällan	0 poäng
☐ En gång i veckan	1 poäng
☐ Två gånger i veckan	2 poäng
☐ Tre gånger i veckan eller oftare	3 poäng

Hur ofta äter du kaffebröd, choklad/godis, chips eller läsk/saft?

☐ Två gånger per dag eller oftare	0 poäng
☐ En gång per dag	1 poäng
☐ Några gånger i veckan	2 poäng
☐ En gång i veckan eller mer sällan	3 poäng

Screening

Lev för hälsosamma levnadsvanor

Min arbetsbok

Habilitering & Hälsa
REGION STOCKHOLM

Arbetsbok

Filmer

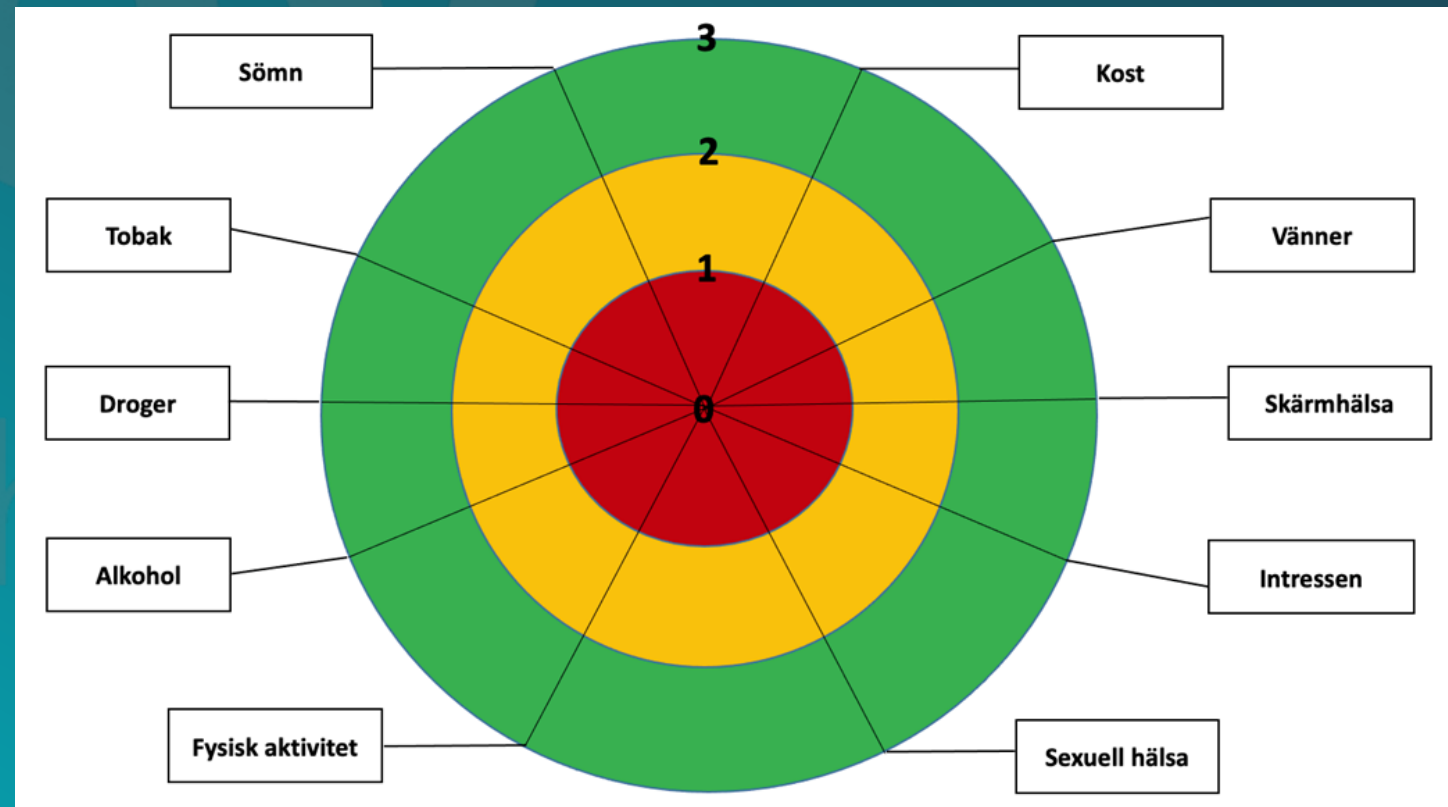
Resultat:

Goda psykometriska egenskaper
för ett screeninginstrument

Högt:

- genomförande,
- tillförlitlighet,
- tillfredställelse och
- måluppfyllelse

Fortsättning följer...

Lev

för hälsosamma levnadsvanor

**Tack för din
uppmärksamhet!**

Kontakta mig gärna för samarbete eller frågor
douglas.sjowall@regionstockholm.se

fUNKiS

**Margareta Hagwall Stillerud, Projektledare Ung Funk,
Stockholms läns ungdomsmottagningar**

Universell
utformning

En tillgänglig
verksamhet

Information

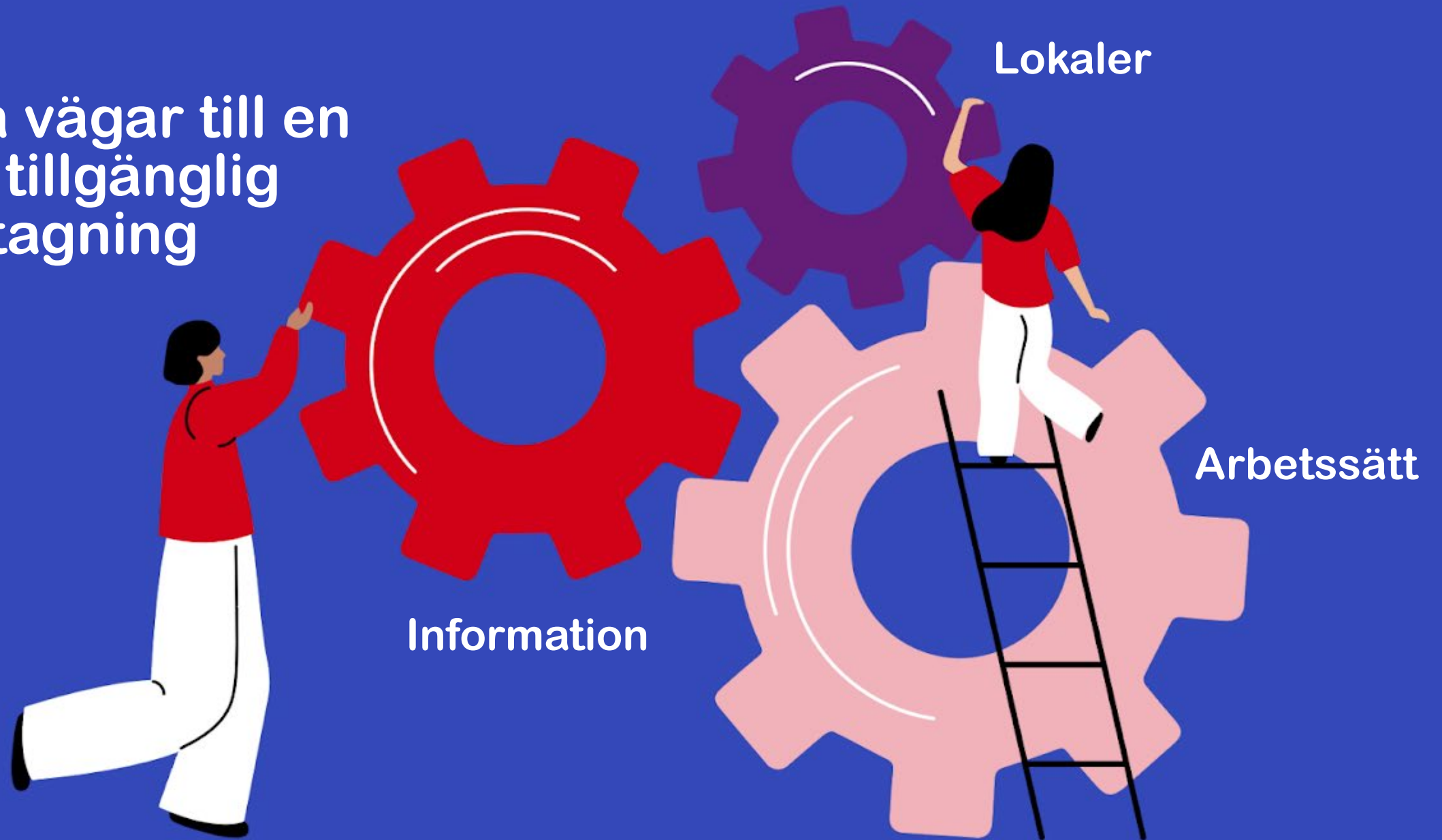
Lokaler

Arbetssätt

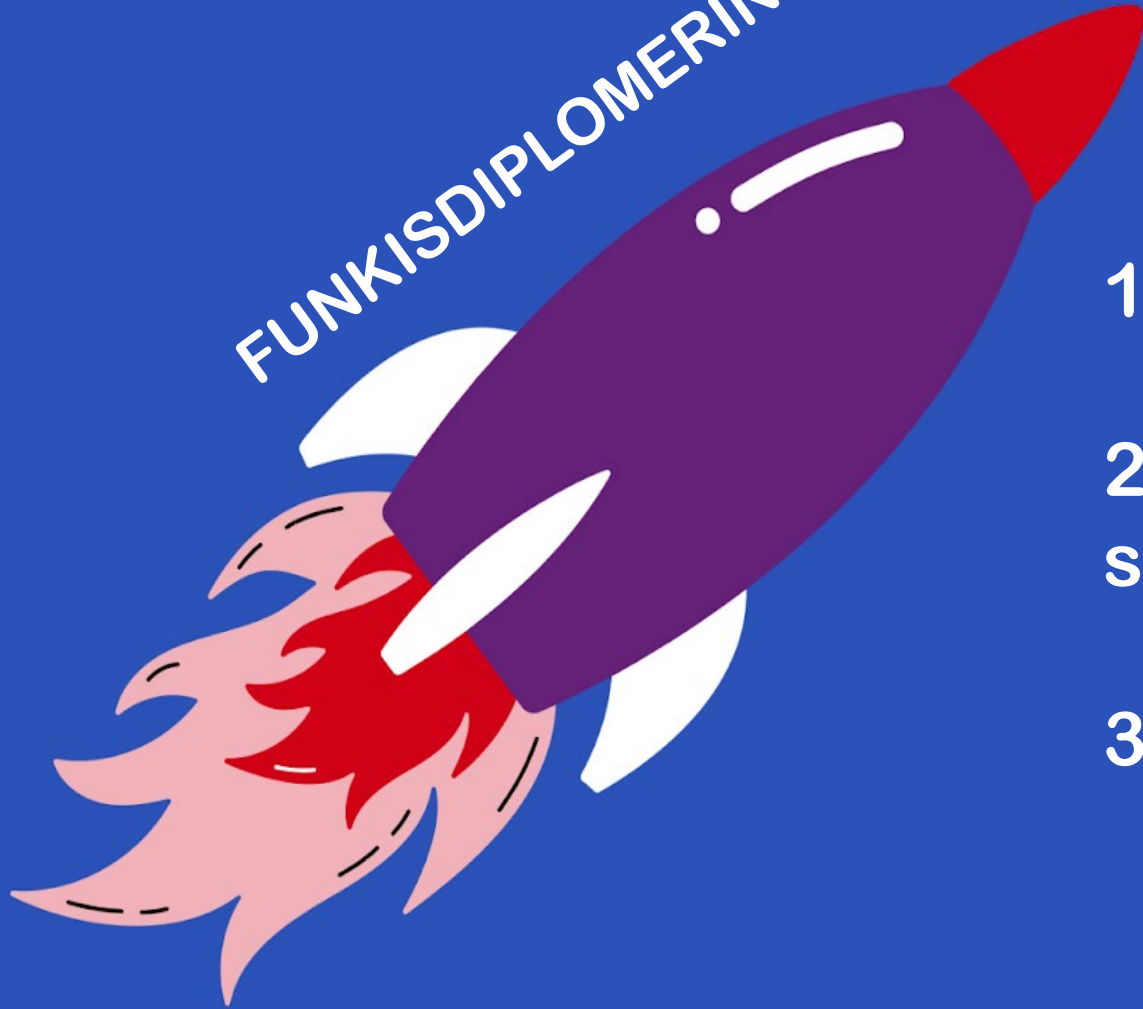
i

Våra vägar till en
mer tillgänglig
mottagning

FUNKISDIPLOMERING

1. Reflektera
2. Lära oss mer om olika sätt att fungera
3. Få praktiska verktyg

fUNKis

Margareta Hagwall Stillerud, Projektledare Ung Funk
margareta.hagwall-stillerud@regionstockholm.se

Forum Carpe

Kompetens- och verksamhetsutveckling
inom funktionshinderområdet i Stockholms län

Ingela Nilsson
Projektledare

**forum
carpe**

En mötesplats
för lärande
och utveckling

Danderyd

Ekerö

Haninge

Huddinge

Järfälla

Lidingö

Nacka

Norrtälje

Nykvarn

Nynäshamn

Salem

Sigtuna

Sollentuna

Solna

Stockholm

Sundbyberg

Södertälje

Tyresö

Täby

Upplands-Bro

Upplands Väsby

Vallentuna

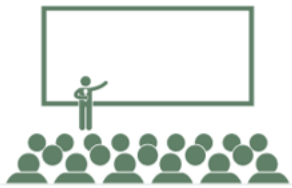
Vaxholm

Värmdö

Österåker

Forum Carpe – En mötesplats för lärande, utveckling och samverkan

Stöd till kommuner och stadsdelar – kompetenshöjande, kunskapsbaserad praktik för bästa möjliga stöd och verksamheter

Kompetensutveckling och nätverk

Kunskapsspridning och kunskapsutbyten

Kunskapsstyrning – utbyte lokalt, regional och nationellt

Målgrupper

Utförare och myndighet

- Funktionsnedsättning
- Socialpsykiatri
- Kommunernas HSL-team

Kompetens i LSS-bostad om psykisk ohälsa

**forum
carpe** | En mötesplats
för lärande
och utveckling

Finns kompetens att ge adekvat bemötande och stöd till personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism med samtidig psykisk ohälsa?

Och finns kompetens att arbeta förebyggande?

Samtliga kommunala gruppbovärdigheter i länet

77 svarande
19 av 26
kommuner

Enkät

Fokusgrupper

Resultatet

- ⊙ Stor variation i kunskapsnivå om psykisk ohälsa hos målgruppen. Arbetslivserfarenhet, utbildningsnivå och tidsbrist påverkar
- ⊙ Lite kunskap om psykisk ohälsa och varierande kunskaper om risk- och skyddsfaktorer, finns ett större fokus på kunskap om autism och IF
- ⊙ Få har tillgång till metoder för att identifiera och upptäcka psykisk ohälsa. Tecken på psykisk ohälsa uppfattas som ett resultat av målgruppens diagnoser – risk att individer inte får rätt stöd
- ⊙ Kompetensbrister hos samverkanspartners om psykisk ohälsa hos målgruppen
- ⊙ Befintliga arbetssätt och metoder används för att upptäcka, bemöta och förebygga psykisk ohälsa

”Jag märker att min personal inte har kunskapen, de tror att allt handlar om funktionsned-sättningen i sig”

Sammanfattande slutsatser

- ⊙ Låg kunskap, framförallt om samsjuklighet och uttryck för psykisk ohälsa hos målgruppen
- ⊙ Finns indirekt arbete med att förebygga och bemöta psykisk ohälsa hos målgruppen genom det dagliga arbetet.
- ⊙ Arbetet är inte systematiskt och kunskapsbaserat - risk att missa viktiga signaler på psykisk ohälsa och felaktiga åtgärder
- ⊙ Behov av att kompetensutveckla inom psykisk ohälsa generellt och i relation till målgruppens unika behov och utmaningar
- ⊙ Behov av mer verksamhetsanpassade, interaktiva och återkommande utbildningar

Hur går vi vidare?

- ⦿ Med utgångspunkt från kartläggningen planeras fortsatt samverkan med Storsthlm
- ⦿ Psykisk hälsa - Forum Carpes fokusområde under 2024

Innebär

- Omvärldsbevakning och kunskapsspridning av forskning, kunskap och lärande exempel
- Kompetensutveckling ex. Psykisk ohälsa och IF för medarbetare
- Högskolekurs för handläggare och chefer om Psykisk ohälsa hos personer med IF och/eller autism
- Tema vid nätverksträffar, erfarenhetsutbyte och för att dela lärande exempel

Tack!

Kontaktuppgifter

Ingela.s.nilsson@stockholm.se

www.forumcarpe.se

Läs rapporten om kompetensbehov i LSS-bostad här

**forum
carpe**

En mötesplats
för lärande
och utveckling

STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN

Samrådsgrupp – Hälsa för personer med funktionsnedsättning

[Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg - Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm \(storsthlm.se\)](https://www.storsthlm.se)

[Sjuårig handlingsplan för god och nära vård och omsorg, nu med prioriterade aktiviteter för 2024 | Storsthlm](#)

[Nytt gemensamt nyhetsbrev för ökad samverkan inom vård och omsorg | Storsthlm](#)

Livsloppsperspektiv.
Barn, ung, vuxen, äldre.

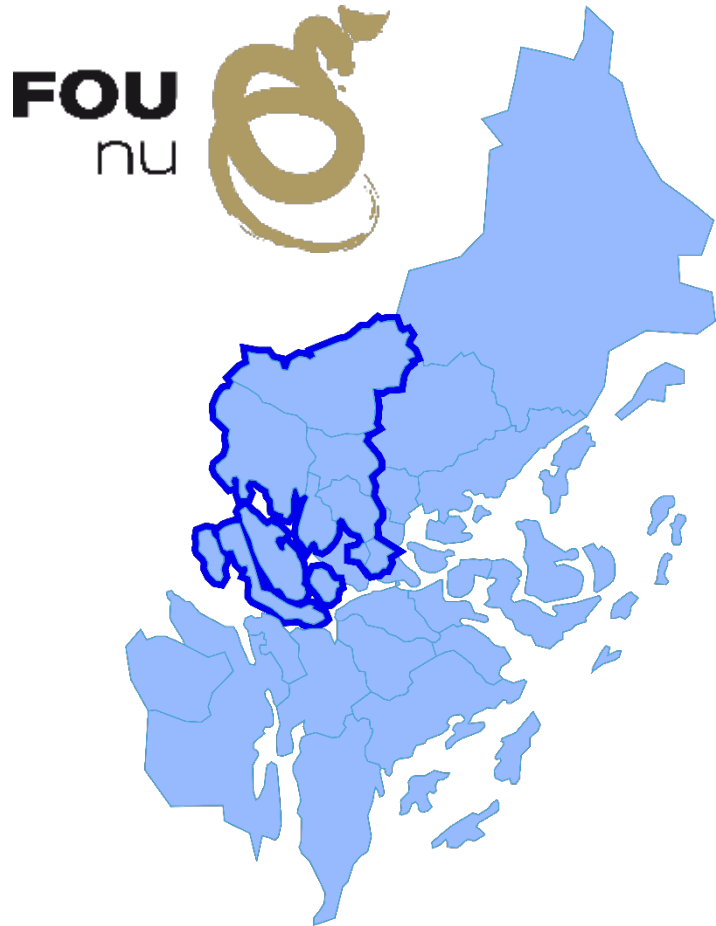
Tillgängliggöra, jämlik
vård & individuellt stöd.

Artikel 25 - Hälsa
Artikel 26 – habilitering och rehabilitering

Kontaktuppgifter:

Malin Carlson, Storsthlm malin.carlson@storsthlm.se

Petra Eriksson, Regionen petra.v.eriksson@regionstockholm.se

www.founu.se

Elisabeth Lauritzen
processledare

Forskning **O**ch **U**tveckling

Ägs av kommuner i nordvästra Stockholms län
Ekerö, Järfälla, Solna, Sollentuna, Sigtuna,
Sundbyberg, Upplands-Bro, Upplands Väsby
och Region Stockholm

Vård, stöd och omsorg
Äldre och vuxna med funktionsnedsättning

- Verksamhetsnära FoU
- Stöd för lärande, utveckling och samverkan
- Stöd kunskapsbaserad praktik
- Praktikrelevant forskning

Aktuella arbeten

Fokusområden

- Stöd omställning god och nära vård och omsorg
 - Delregionalt
 - Lokala samverkan
 - SIP
 - Förebyggande
 - Demens
- Stöd omställning inför ny SoL
- Anhörigperspektiv

• Samverkan

kognitiv sjukdom/ demens

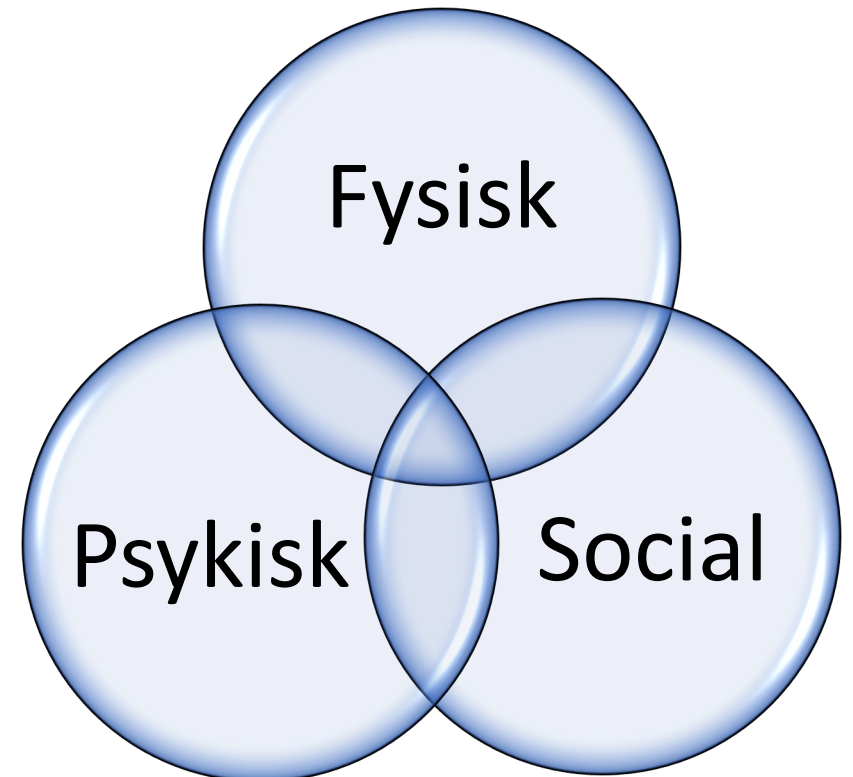
- yngre

Jämlik ?
Effektiv ?
Personcentrerad?
Samverkan i länet ?

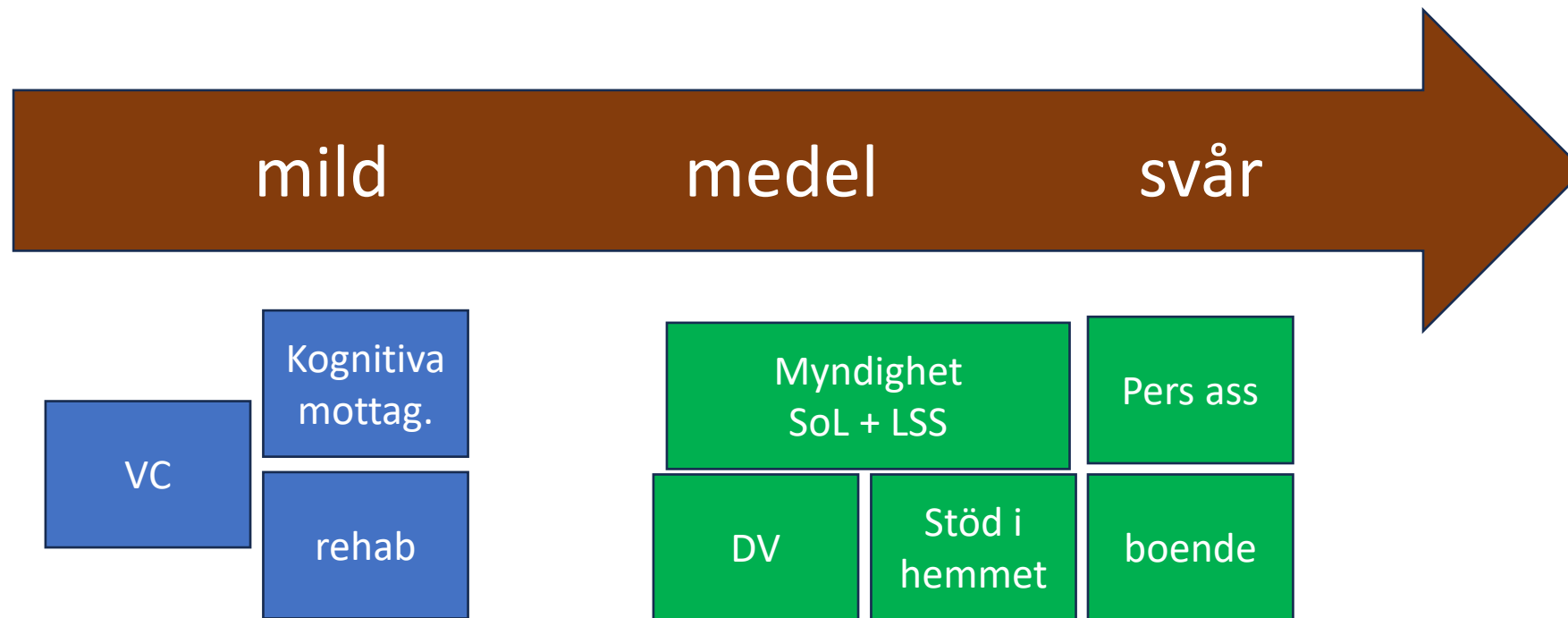
Sammanhållen vård, stöd och omsorg – kognitiv sjukdom

- Personer med funktionsnedsättning som får demens
- Yngre personer som får demens och därmed funktionsnedsättning
- Stöd till deras anhöriga

Samverkan – kognitiv sjukdom

- Lång tid, många berörda
- Många aktörer – ett gemensamt flöde
- Bra personcentrerat sammanhållet stöd, god vård och omsorg hela vägen

Samverkan – kognitiv sjukdom

- Finns nationella riktlinjer, insatsförlopp, vägledning mm
- Finns regionalt vårdprogram, ÖK om samverkan lokalt mm
- Finns goda ex från lokal samverkan kring äldre (sedan 2012)
- Hur göra för få ett bättre samlat stöd till yngre?
 - Bidra till en regional grund
 - Stöd för lokal utveckling

Tips från Svenskt Demenscentrum

- Utbildningsmodell för LSS verksamhet: Stjärnmärkt
- Tidiga tecken – för upptäckt av kognitiv sjukdom
- Åldern har sin rätt – att åldras med intellektuell funktionsnedsättning
 - Utbildning för personal inom LSS
 - Utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning

Tack!

Vill du veta mer ?
Eller bidra?

Elisabeth Lauritzen
processledare

elisabeth.lauritzen@regionstockholm.se

www.founu.se

Tack för ditt deltagande!